

STRATEGIDOKUMENT OM INSTITUSJONSDIAKONI

Nærmiljøet viktigste arena?

KNUT H. OUSDAL

«Dersom vi ikke greier å leve ut vår egenart, bør vi neppe fortsette som diakonale institusjoner.» (Oppbrudd og fornyelse s. 70).

Denne påstand i strategidokumentet for institusjonsdiakoni fikk meg til å føle meg litt urolig, litt ukomfortabel ved første gangs gjennomlesing av dokumentet. På den «åpne høringen» gav jeg derfor uttrykk for at mindre institusjoner som har sitt tilhold og sitt nedslagsfelt i nærmiljøet, og som ubeskjeden nok definerer seg som diakonale, gjerne VIL leve ut sin egenart. Men vi trenger hjelp til dette bl.a. fra de større institusjoner som har gått sammen om å lage strategidokumentet.

Når jeg ble bedt om å utdype dette nærmere måtte jeg selvsagt gå igjennom dokumentet på nytt. Og la meg med en gang si som man ofte gjør når man støt-

ter en god sak: «Jeg oppfordrer alle (deltakerne på den åpne høringen) til å gjøre det samme». For det står mye om hva som bør gjøres og om hvordan samspill mellom ulike tjenester kan utvikles.

Dokumentet kan imidlertid lett gi inntrykk av at det er de ansvarlige 8 institusjonene som ER «Diakoniinstitusjonene», og at det er ved disse institusjonene INSTITUSJONSDIAKONIEN levendegjøres. (Begrepene diakonal institusjon, diakoniinstitusjon og institusjonsdiakoni brukes forøvrig ikke konsekvent). Dette reduserer – for meg – dokumentets evne til å nå sin egen «målsetting» slik den er uttrykt i forordet: «Dokumentet skulle utfylle Den norske kirkes plan for menighetsdiakonien og profilere institusjonsdiakonien i forhold til denne og i forhold til samfunnets helse- og sosialom-

sorg.» Styrkeforholdet i forhold til tilgjengelige ressurser er nok reelt, men selve Saken er større enn som så.

Det gjentas i ulike sammenhenger at nærmiljøet/lokalsamfunnet vil bli kanskje den viktigste arena for institusjonsdiakonien i fremtiden. Etter min mening finnes det mange diakonale institusjoner nettopp i disse nærmiljøene. Ved å følge opp mange av de velformulerte intensjoner i dokumentet, og innlemme disse mindre institusjonene i den fremtidige planlegging og utvikling, vil institusjonsdiakonien kunne slå rot i nærmiljøene og «vokse» ut fra grunnplanet. Det er nevnt ett eksempel fra eldreomsorgen i Oslo, fra Ammerudhjemmet. Det hører også med at i Oslos bydeler er et flertall av de 54 eldreomsorgsins-

«OPPBRUDD OG FORNYELSE»

titusjonene eiet av kristne menigheter og organisasjoner, noe som burde være et godt utgangspunkt i nærmiljøet.

Så til noen av de mange formuleringer som jeg tar som klare forpliktelser fra de 8 ansvarlige institusjonene i arbeidet med å «bringe institusjonsdiakonien ut til folket»:

«Endringene . . . gjør at institusjonsdiakonien nå bør satse mer av sine ressurser og sin kompetanse i forhold til lokalsamfunnet.»

«Den faglige, pedagogiske og organisatoriske kompetanse bør systematiseres og gjøres tilgjengelig for andre institusjoner og organisasjoner.»

« . . . ønsker vi å engasjere oss i tiltak og arbeidsformer som er basert på et samspill mellom brukere, offentlig hjelpeapparat, arbeidsliv og lokalsamfunnsbaserte organisasjoner av ulike karakter.»

«Samtidig må institusjonsdiakonien på nytt forholde seg til at familien, nærmiljøet og lokalsamfunnet for oss alle er de primære arenaer for helbredelse, mestring og læring . . .

«Diakoniinstitusjonene vil aktivt medvirke til å forskyve den spesialiserte og institusjonsbaserte innsats mot lokalsamfunnet.»

Nærmiljøet viktigste arena.

Foto: KABB.

Som nevnt inneholder dokumentet mye bra strategisk tenkning omkring utvikling av institusjonsdiakonien. Det skaper forventninger for andre diakonale institusjoner om å bli «trukket med». Neste skritt bør være å gå sammen om å konkretisere denne strategiske tenkningen slik at det munner ut i konkrete handlingsplaner der begreper som bl.a. «aktivt medvirke», «satse mer ressurser» og «engasjere oss i tiltak» defineres.